

कर्जन्हा नगरपालिका

स्थानिय राजपत्र

खण्ड २

संख्या २

प्रकाशन मिति : २०८०।३।२४ गते

भाग - १

कर्जन्हा नगरपालिका

व्यवसाय कर ऐन २०८०

व्यवसाय कर ऐन २०८०

प्रस्तावना : कर्जन्हा नगरपालिकालाई स्थानीय स्रोतको परिचालनमा सक्षम र प्रभावकारी बनाउन तथा संविधान तथा कानूनद्वारा प्रदत्त राजस्व र कर सम्बन्धि अधिकारको उपयोग गर्दै व्यवसाय कर व्यवस्थापन प्रक्रियालाई स्पष्ट, पारदर्शी तथा व्यवस्थित गर्न बाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२६ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कर्जन्हा नगरसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम तथा प्रारम्भ :**(१) यो ऐनको नाम “ व्यवसाय कर ऐन, २०८०” रहेको छ ।
(२) यो ऐन स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि लागू हुनेछ
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,
(क) “संविधान” भन्नाले नेपालको संविधान २०७२ लाई जनाउँछ ।
(ख)“नगरपालिका” भन्नाले कर्जन्हा नगरपालिकालाई जनाउँछ ।
(ग) “सभा” भन्नाले कर्जन्हा नगरपालिकाको नगरसभालाई जनाउँछ ।
(घ) “कार्यपालिका” भन्नाले कर्जन्हा नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकालाई जनाउँछ ।
(ङ) “प्रमुख” भन्नाले कर्जन्हा नगरकार्यपालिकाको प्रमुखलाई जनाउँछ ।
(च) “उप प्रमुख” भन्नाले कर्जन्हा नगर कार्यपालिकाको उप प्रमुखलाई जनाउँछ ।
(छ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले कर्जन्हा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको रूपमा कार्य गर्न तोकिएको अधिकारीलाई जनाउँछ ।
(ज) “कार्यालय” भन्नाले कर्जन्हा नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सम्भन्धनु पर्दछ र यो शब्दले कर्जन्हा नगरपालिका अन्तरगत कर संकलन गर्न स्थापना भएका एकाइ समेतलाई जनाउँछ ।

- (भ) “राजश्व शाखा/शाखा प्रमुख” भन्नाले कर/राजश्व शाखा/शाखाको प्रमुख अधिकृतलाई जनाउँछ ।
- (ज) “स्वयं विवरण दाखिला” भन्नाले करदाता आफैले आफ्नो व्यवसायको यथार्थ कारोवार विवरण खुल्नेगरी नगरपालिकामा बुझाउने कार्यलाई जनाउँछ ।
- (ट) “व्यवसाय” भन्नाले दफा ३ बमोजिम कर्जन्हा नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र दर्ता भएका कुनै पनि प्रकारको उद्योग, व्यापार, पेशा, सेवा वा यस्तै प्रकृतिका अन्य व्यवसायिक कारोवारलाई जनाउँछ ।
- (ठ) “व्यवसाय कर” भन्नाले कर्जन्हा नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्तिले व्यापार, उद्योग, व्यवसाय, पेशा वा यस्तै प्रकृतिको अन्य व्यवसायमा पूँजीगत लगानी वा आर्थिक कारोवारका आधारमा लगाइने करलाई जनाउँछ । सो शब्दले लाग्ने कर, शुल्क, जरिवाना, व्याज आदी समेतलाई जनाउँछ ।
- (ड) “करदाता” भन्नाले कर्जन्हा नगरपालिका क्षेत्रभित्र उद्योग, व्यापार, व्यवसाय, पेशा वा सेवा वा अन्य यस्तै प्रकृतिका आर्थिक कारोवार गर्ने र तोकिए बमोजिमको कर तिर्नुपर्ने दायित्व वहनगर्ने व्यक्तिलाई जनाउँछ ।
- (ढ) “निजी क्षेत्र” भन्नाले स्वीकृती प्राप्त निजी क्षेत्रका कम्पनी, फर्म, संस्था, व्यावसायिक व्यक्ति वा संगठित समूहलाई जनाउँछ ।
- (ण) “सरोकारवाला” भन्नाले कर्जन्हा नगर कार्यपालिकाको निर्णयले प्रत्यक्ष रूपमा प्रभाव पार्ने व्यक्ति वा संस्थालाई जनाउँछ ।
- (त) “कारोवार” भन्नाले कुनै आय वर्षमा व्यवसायिक कर गणना गर्ने प्रयोजनकालागि समावेश गरिने जम्मा वार्षिक कुल आमदानी रकमलाई जनाउँछ ।
- (थ) “आय वर्ष” भन्नाले हरेक सालको श्रावण एक गतेदेखि अर्को सालको आषाढ मसान्तसम्मको अवधि जनाउँछ ।
- (द) “करदाता लेखा नम्बर” भन्नाले कर प्रयोजनका लागि कुनै व्यक्तिको पहिचानगर्ने कार्यालयले व्यक्तिलाई प्रदान गरेको पहिचान नम्बर जनाउँछ ।
- (ध) “दर्ता” भन्नाले यस ऐन बमोजिम निवेदन दिई व्यवसाय प्रमाण पत्र लिने कार्यलाई जनाउँछ ।

(न) “समिति” भन्नाले राजश्व परामर्श समितिलाई जनाउँछ ।

(प) “व्यक्ति” भन्नाले प्राकृतिक व्यक्ति तथा निकायलाई जनाउँछ ।

(फ) “राजश्व परामर्श समिति” भन्नाले प्रचलित ऐन बमोजिम गठित कर्जन्हा नगरपालिको राजश्व परामर्श समितिलाई जनाउँछ ।

परिच्छद - २

व्यवसाय दर्ता र खारेजी सम्बन्धी व्यवस्था

३. व्यवसाय दर्ता सम्बन्धि व्यवस्था: (१) यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत यस कार्यालयमा दर्ता नभएका तर अन्य सम्बन्धित निकायमा दर्ता भई यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यवसायिक कारोबारमा संलग्न रहेका व्यक्तिले ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन महिना भित्र वा कार्यालयले दिएको सूचनाको अवधि भित्र कार्यालय समक्ष अनुसूची १ को ढाँचामा दर्ताको लागि तोकिए बमोजिम दस्तुर सहित दरखास्त दिनुपर्नेछ ।
- (२) यो ऐन प्रारम्भ भएपछि यस नगरपालिका वा अन्य सम्बन्धित निकायमा दर्ता भई यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यवसायिक कारोबारमा संलग्न रहने व्यक्तिले कुनै कारोबार शुरु गर्नुभन्दा अघि नगरपालिका समक्ष तोकिए बमोजिमको ढाँचामा व्यवसाय दर्ताको लागि तोकिएको दस्तुर सहित निवेदन दिनु पर्नेछ,
- (३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम दर्ताको लागि दरखास्त दिने व्यक्ति साभेदार वा कम्पनी भएमा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा साभेदारीको पूर्ण विवरण समेत दरखास्त साथ संलग्न राखी पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (४) उपदफा (१), (२) र (३) बमोजिम परेको दरखास्तसाथ संलग्न विवरण तथा कागजातहरू जाँचबुझ गरी तुरुन्त व्यवसायिक कारोबार दर्ता गरी अनुसूचि २ बमोजिमको ढाँचामा दरखास्तवालालाई दर्ता नम्बर सहितको दर्ताको प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ ।
- (५) नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय सञ्चालन गर्नेले व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्र लिनु पर्नेछ । त्यसरी व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्र नलिएकोमा व्यवसाय सुरु गरेको ३५ दिन भित्र व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्र लिई वार्षिक व्यवसाय कर बुझाउनु पर्नेछ ।

(६) यस ऐन बमोजिम दर्ता नगरी कसैले पनि कारोवार गर्न हुदैन । करदाता स्वयम् दर्ता गर्न नआएमा स्थलगत टोली खटाई थप तोकिएको जरिवाना लिई दर्ता गर्न सकिनेछ ।

(७) एक प्राकृतिक व्यक्तिले चाहेको एकभन्दा बढि अलग अलग नामबाट व्यवसायिक फर्म दर्ता गरी कारोवार गर्न सक्नेछन् । एकै व्यक्तिबाट सञ्चालन भएका अलग अलग फर्मको कारोवार तथा अलग अलग फर्मको अलग अलग पूँजि कायम गरी सोको समेत एकिकृत गरी कर असुल गर्नसकिनेछ ।

(८) भवन निर्माण व्यवसायीको व्यवसाय दर्ता नगरपालिकाबाट अनुसूची ३ को ढाँचामा भवन निर्माण गर्ने प्रमाण पत्र उपलब्ध गराएको आधारमा गरिनेछ ।

(९) विदेशी नागरिकले व्यवसाय दर्ता गराउन चाहेमा आफ्नो सम्बन्धित देशको प्रमाणित कागजातहरु तथा यहाँ बसोवास गरेको घरधनीको वहाल सम्भौता सहित निवेदन पेश गरेमा पाँच हजार शुल्क लिई व्यवसाय दर्ता गरीनेछ । तर सवारी साधन विद्युतिय उपकरण,मैसिन औजार आदि मर्मत संभार गर्ने प्रयोजनबाट सञ्चालित मर्मत व्यवसायीलाई एक हजार शुल्क लिई व्यवसाय दर्ता गर्न सकिनेछ ।

४. **स्थान परिवर्तन सम्बन्धि व्यवस्था:**(१) कुनै स्थानमा दर्ता भएको व्यवसायको कारोबारको स्थान परिवर्तन गर्नुपर्ने भएमा स्थान परिवर्तन गरेको एक महिना भित्र तोकिएको ढाँचाको फाराम भरी सम्बन्धित अधिकृतलाई जानकारी दिनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सूचना प्राप्त भएपछि सम्बन्धित अधिकृतले परिवर्तन भए अनुसार अभिलेख अध्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।

५. **व्यवसाय दर्ता खारेजी सम्बन्धि व्यवस्था:** (१) ऐनको दफा (६) को उपदफा (१) मा उल्लिखित अवस्थाको कारणबाट कुनै दर्ता भएको व्यक्तिको दर्ता खारेज हुने भएमा त्यस्तो दर्ता भएको व्यक्ति वा निज नरहेको अवस्थामा निजको हकवालाले दर्ता खारेज हुने अवस्था सिर्जना भएको मितिले एक महिना भित्र दर्ता खारेज गर्नको लागि दर्ता खारेज हुने अवस्था खुलाई दरखास्त दिएमा तोकिए बमोजिम व्यवसायको दर्ता खारेज गरिदिनु पर्नेछ र सो कुराको जानकारी सम्बन्धित दर्ता भएको व्यक्ति वा निजको हकवालालाई दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) अनुसार दर्ता खारेजी गर्दा कर तिर्न बाँकी बक्यौता भए सोको यकिन गरी लाग्ने वा लागेको सम्पूर्ण कर चुक्ता गरेर मात्र सम्बन्धित कर अधिकृतले दर्ता खारेज गरिदिनु पर्नेछ।

६. **दर्ता खारेजीका अवस्थाहरु:** (१) सम्बन्धित कर अधिकृतले देहायका कुनै अवस्थामा दर्ता भएको व्यक्तिको दर्ता खारेज गर्न सक्नेछ :

(क) संगठित संस्था भए त्यस्तो संगठित संस्था बन्द, विक्री वा हस्तान्तरण भएमा वा अन्य कुनै किसिमबाट त्यस्तो संगठित संस्थाको अस्तित्व कायम नरहेमा,

(ख) व्यक्तिगत स्वामित्व भए त्यस्तो स्वामित्व भएको व्यक्तिको मृत्यु भईमृत्युको कारण व्यवसाय बन्दगरेमा,

(ग) साभेदार संस्था भए त्यस्तो साभेदारी संस्था विघटन भएमा वा साभेदारको मृत्यु भएमा,

(घ) स्वेच्छिक रुपमा बन्दगर्न चाहेमा,

७. **व्यवसाय दर्ता करदाता नम्बर:** (१) यस ऐनको अधीनमा रही कुनै करदाताको पहिचान गर्ने प्रयोजनका लागि करदातालाई व्यवसाय करदाता नम्बर सहितको प्रमाणपत्र जारी गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) अनुसारको प्रमाण पत्र करदाताको पहिचानका लागि आफ्नो व्यवसायको कारोबार हुने स्थानमा देखिने गरी राख्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद -३

करका आधार तथा भुक्तानी सम्बन्धि व्यवस्था

८. **व्यवसाय कर लगाउने आधार र प्रकृया सम्बन्धि व्यवस्था:** (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता वा इजाजत प्राप्त गरी सञ्चालित उद्योग, व्यापार, पेशा वा व्यवसाय, सेवा र यस्तै प्रकारका जुनसुकै आय आर्जनगर्ने उद्देश्यले कारोबार गर्ने व्यक्ति वा निकायलाई व्यवसायको प्रकृति, आर्थिक कारोवार, स्थान विशेष र पुँजी लगानीका आधारमा अनुसूची ४ बमोजिम वार्षिक व्यवसाय कर असुल उपर गरी सञ्चित कोषमा जम्मा गरिनेछ । त्यसरी व्यवसाय कर असुल गर्दा फर्म, साभेदारी फर्म, बैंक तथा वित्तीय संस्था, सहकारी, कम्पनी र डिपार्टमेण्ट स्टोर्सको हकमा प्रत्येक कारोवार स्थललाई कारोवारको अलग इकाई मानी कर असुल उपर गरिनेछ ।

(२) स्थायी वा अस्थायी बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्ति वा निकाय प्रत्येक व्यवसायीले नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यवसाय सञ्चालन गरे वापत ऐनमा तोकिएको दरमा व्यवसाय कर तिर्नुपर्ने कर्तव्य हुनेछ ।

(३) उपदफा (२) अनुसारको व्यवसाय कर असुल गर्दा व्यवसायको पुँजी लगानी तथा आर्थिक कारोवारका आधारमा देहाय अनुसार वर्गिकरण गरी कर लगाइने छ ।

वर्ग	व्यवसाय	पुँजी लगानी तथा कारोवार
क	स्वरोजगारमुलक व्यवसाय	रु. १० लाख सम्म चुक्ता पुँजी वा ५० लाख सम्म वार्षिक कारोवार मध्ये जुन घटि हुन्छ ।
ख	साना व्यवसाय	रु. ३० लाख सम्म चुक्ता पुँजी वा ३ करोड सम्म वार्षिक कारोवार मध्ये जुन घटी हुन्छ ।
ग	साना मझौला व्यवसाय	रु ६० लाख सम्म चुक्ता पुँजी वा रु ७ करोड सम्म वार्षिक कारोवार मध्ये जुन घटी हुन्छ ।
घ	ठुला मझौला व्यवसाय	रु १ करोड सम्म चुक्ता पुँजी वा रु १० करोड सम्म कारोवार मध्ये जुन बढी हुन्छ ।
ङ	ठुला उद्योग तथा व्यवसाय	रु १ करोड चुक्ता पुँजी भन्दा माथि वा रु १० करोड भन्दा माथि कारोवार मध्ये जुन बढि हुन्छ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम व्यवसायको वर्गिकरण गरी कर असुल गर्दा करको दररेट व्यवसायको प्रकृतिका आधारमा नगरसभाले कायम गरेअनुसार हुनेछ ।

(५) ऐनको दफा ३ को उपदफा (७) अनुसार एक प्राकृतिक व्यक्तिले एक भन्दा बढी व्यवसायिक फर्म दर्ता गरी एउटै स्थानबाट वा अलग अलग स्थानबाट कारोवार सञ्चालन

गरेको रहेछ भने एकिकृत वित्तिय विवरण बनेको हकमा एकिकृत वित्तिय विवरणमा उल्लेख भएको कारोवार वा उल्लेख भएको दर्ता पुँजीका आधारमा र वित्तिय विवरणमा एकिकृत कारोवार नखुलेको अवस्थामा अलग अलग व्यवसाय मानी कर असुल गरिनेछ । तर दर्ता भएको व्यवसायको लागि माल बस्तु राख्ने गोदामलाई अलग व्यवसाय मानिने छैन ।

(६) निकायको सम्बन्धमा प्रत्येक निकायलाई अलग व्यवसाय मानिने छ ।

(७) उपदफा (३) को खण्ड (क), (ख), (ग) वर्गको व्यवसाय गर्ने करदाताले पुँजी लगानी वा कारोवार मध्ये आफुले रोजेको आधारमा कर बुझाउन सक्नेछन् । तर, खण्ड (घ) र (ङ) वर्गको व्यवसाय गर्ने करदाताले बार्षिक कारोवार तथा चुक्ता पुँजी उल्लेख भएको प्रमाणित कागजात पेश गर्नुपर्नेछ ।

स्पष्टिकरण:पुँजी भन्नाले व्यवसाय सञ्चालन गर्न नगरपालिका वा सम्बन्धित निकायमा दर्ता कायम भएको चुक्ता पुँजी र आर्थिक कारोवार भन्नाले सम्बन्धित आर्थिक वर्षको प्रमाणित नाफा नोक्सान खाता (आय विवरण) मा भएको कुल आम्दानी वा सो प्रमाणित भइ नसकेको भए अधिल्लो आर्थिक वर्षको प्रमाणित नाफा नोक्सान खाताको कुल आयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(८) व्यवसाय इजाजत दस्तुर तथा व्यवसाय कर तथा दस्तुरको दर नगर सभाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

९. **करको भुक्तानी तथा नविकरण सम्बन्धि व्यवस्था:** (१) व्यवसाय कर तिर्ने दायित्व भएका नगरक्षेत्रमा उद्योग, व्यापार, व्यवसाय, पेशा, सञ्चालन गर्ने प्रत्येक करदाताले प्रत्येक चालु आ.व.को पौष मसान्त भित्र तोकिएको व्यवसायको तोकिएको दरमा नगरपालिका वा सम्बन्धित बडा कार्यालयमा व्यवसाय कर तिरी आ-आफ्नो व्यवसाय, पेशाको व्यवसाय प्रमाण-पत्र नविकरण गरी सक्नु पर्नेछ । सोअवधि भित्र कर तिरी नविकरण गर्नेलाई कर रकममा दश (१०) प्रतिशत छुट दिइने छ ।

(२) चैत्र मसान्त भित्र कर नतिर्ने सम्बन्धित करदातालाई कार्यालयले सार्वजनिक सुचना जारी गर्न सक्नेछ । तोकिएको समय भित्र पनि कर बुझाउन नआएमा थप दस्तुर तथा ब्याज सहीत पन्ध्र दिनको म्याद दिई कर विजक सम्बन्धित करदाता समक्ष पठाउन सकिनेछ ।

(३) करदाताले बुझाउनु पर्ने कर चैत्र मसान्त भित्र नबुझाएमा बाँकी रहेको कर रकममा वार्षिक पन्ध्र प्रतिशत ब्याज (मासिक) लाग्नेछ ।

(४) करदाताले आफ्नो काबु बाहिरको परिस्थितिले गर्दा म्यादभित्र करको रकम बुझाउन नसकेको कारण देखाई उपदफा (३) बमोजिम लाग्ने थप दस्तुर मिनाहा पाउन निवेदन गरेमा र कारण मनासिव देखिएमा राजश्व परामर्श समितिले त्यस्तो थप दस्तुर मिनाहा दिने निर्णय कार्यपालिकामा पेश गर्नेछ ।

१०. **व्यवसाय कर नलाग्ने अबस्था:** (१) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहाय बमोजिमको व्यवसायमा व्यवसाय कर लाग्ने छैन:

(क) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा सञ्चालन भएको व्यवसायमा,

(ख) कर्जन्हा नगरपालिकाले अनुमती प्रदान गरी सहकारी सस्थाले सञ्चालन गरेका सुफत मूल्य पसल व्यवसायमा,

(ग) नगरपालिकाले निर्धारणगरे बमोजिम अशक्त व्यक्ति तथा एकल महिलाले स्वरोजगारका लागि सञ्चालन गरेको व्यवसायमा,

११. **कर बुझाउने आदेशको सूचना पठाउने व्यवस्था:** (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यालयले करदातालाई कर तिर्ने आदेशको सूचना जारी गर्दा त्यस्तो करदाताको ठेगानामा राखिएको विद्युतीय उपकरण मार्फत पठाएमा वा त्यस्तो सूचना निज वा निजको कार्यालयमा बुझाएमा वा निजको ठेगानामा रजिष्टरी गरी हुलाक मार्फत पठाएमा सम्बन्धित व्यक्तिले बुझिलिएको मानिनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कर बुझाउने सूचना तामेल हुन नसकेमा कार्यालयले सम्बन्धित करदातालाई रेडियो, टेलिभिजन वा राष्ट्रिय स्तरको कुनै पत्र-पत्रिकामा तत्सम्बन्धी आदेशको सूचना प्रसारण वा प्रकाशन गरी सो को जानकारी गराउन सक्नेछ । त्यस्तो अवस्थामा सम्बन्धित करदाताले त्यस्तो जानकारी पाएको मानिनेछ ।

(३) करदातालाई सूचना दिन मोवाइल एप्सको प्रयोगगरी सूचना दिन सकिनेछ र यसरी पठाएको सूचना आधिकारीक सूचना मानिनेछ ।

१२. **कर भुक्तानीको स्थान र फिर्ता :** (१) यस ऐन बमोजिम करदाताले तिर्नु पर्ने व्यवसाय कर नगरपालिकाको कार्यालय वा सम्बन्धित वडा कार्यालय वा तोकिएको स्थानमा बुझाउनु पर्नेछ। यसरी तिर्नु पर्ने कर विद्युतीय माध्यमबाट समेत तिर्नुपर्ने गरी कार्यालयले व्यवस्था गर्न सक्नेछ।

(२) कुनै व्यक्तिले आफूले दाखिला गर्नुपर्ने कर दायित्व भन्दा बढी हुनेगरी कर बुझाएकोमा बढी दाखिला गरेको कर रकम निजले यस ऐन बमोजिम दाखिला गर्नुपर्ने कर रकमबाट घटाई दाखिला गर्नसक्नेछ वा अन्य शिर्षको करमा मिलाउन चाहेमा मिलाउन वा आगामी आर्थिक वर्षको लागि जिम्मेवारी सार्न सक्नेछ । तर, करदाताले बढि दाखिला गरेको कर दुई वर्षसम्म मिलान हुन नसकेमा बढि दाखिला भएको कारण सहित कर राजश्व महाशाखा/शाखाको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले सम्बन्धित व्यक्तिलाई फिर्ता गर्नु पर्नेछ ।

(३) यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत आर्थिक ऐनमा हुने संसोधनबाट आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बढीकर दाखिला गरेको भए उपदफा (२) अनुसार मिलान गर्न सकिने छ । फिर्ता चाहने करदाताले बढी दाखिला गरेको कर रसिद पेश गर्नुपर्ने छ ।

१३. दायित्व लिने व्यक्तिबाट कर असूल उपर गर्ने: (१) व्यवसाय कर बक्यौता राख्ने कुनै व्यक्तिले कर बुझाइसक्नु पर्ने मितिसम्म कर नबुझाई वाँकी राखेमा देहाय बमोजिमको कुनैपनि भुक्तानीकर्तालाई कार्यालयले लिखित सुचना दिएर कर बक्यौता राख्ने व्यक्तिको तर्फबाट बुझाउनु पर्ने करको हदसम्मको रकम सो सुचनामा उल्लेखित मितिभित्र कार्यालयमा दाखिला गर्ने जनाउ दिन सक्नेछ :

(क) कर बक्यौता राख्ने व्यक्तिलाई रकम बुझाउनु पर्ने व्यक्ति,

(ख) कर बक्यौता राख्ने व्यक्तिको लागि वा निजको तर्फबाट द्रब्य राख्ने व्यक्ति,

(ग) कर बक्यौता राख्ने व्यक्तिलाई बुझाउने गरी कुनै तेस्रो व्यक्तिको तर्फबाट द्रब्य राख्ने व्यक्ति ।

१४. मिनाहा तथा छुट सम्बन्धि व्यवस्था : (१) यस ऐन बमोजिम थप दस्तुर, ब्याज, हर्जना मिनाहाको लागि कर तिर्नु पर्ने म्याद भुक्तान भएको मितिले तीस दिनभित्र कार्यालय समक्ष कारण सहित तोकिए बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिन सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको म्यादभित्र निवेदन नदिएमा थप दस्तुर मिनाहा दिइने छैन ।

(३) कर वृद्धिगर्ने अभिप्रायले व्यवसाय करको दायरामा नआएका करदातालाई करको दायरामा ल्याउन वा विशेष परिस्थिति उत्पन्न भएमा आर्थिक ऐनमा आवश्यक व्यवस्था गरी आंशिक वा पूर्ण रुपमा व्यवसाय कर, ब्याज तथा जरीवाना छुट वा मिनाहा दिन सक्नेछ ।

परिच्छद - ४

शुल्क, दस्तुर, व्याज तथा दण्ड जरिवाना र पुरस्कार सम्बन्धि व्यवस्था

१५. **व्याज गणना:** (१) यस ऐन बमोजिम बुझाउनु पर्ने व्यवसाय कर रकम म्याद भित्र दाखिला नगरेमा त्यस्तो म्याद नाघेको मितिदेखि बुझाउन बाँकी रकममा व्याज लाग्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि व्याजको दर वार्षिक पन्ध्र प्रतिशत हिसाव गरी महिना अनुसार हुनेछ ।
- (३) यस ऐन बमोजिम लाग्ने दस्तुर, व्याज र जरिवाना यस ऐन बमोजिम लाग्ने कर सरह मानिनेछ ।
१६. **जरिवाना तथा दण्ड सजाय सम्बन्धि व्यवस्था:** (१) कुनै व्यक्तिले देहायका कुनै कसुर गरेमा कर अधिकृतले देहाय बमोजिम जरिवाना गर्न सक्नेछ :
- (क) दफा ३ को उपदफा १,२ र ७ बमोजिम दर्ता नगरी कारोवार गरेमा वा दर्तागर्न दिएको आदेश उल्लंघन गरेमा प्रति पटक रु.पाँच सय रुपैया,
- (ख) दफा ४ को उपदफा (१) बमोजिम बिना सुचना स्थान परिवर्तन गरी कारोवार गरेमा मासिक रु. एक सय रुपैया,
- (ग) तोकिएको अवधि भित्र व्यवसाय नविकरण नगराएमा प्रति महिना रु.पचास रुपैया,
- (घ) व्यवसाय बन्द गरेको सुचना दिई लगत कट्टिगरिसके पछि पनि व्यवसाय निरन्तर सञ्चालन गरिरहेमा बन्द गरेको मितिदेखि प्रति महिना रु पाँच सय रुपैया ।
- (२) समयमा कर नतिर्ने, अटेर गर्ने, करको दायरामा नआउने, भुठा विवरण दाखिलागर्ने व्यक्ति वा संस्था पहिचानगरी त्यस्ता व्यक्ति वा संस्थालाई सार्वजनिक सेवा उपभोगमा रोक लगाउन सकिनेछ ।
- (३) सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवसाय कर दाखिला नगरेमा कर बक्यौता हुनेछ र त्यस्तो बक्यौता कर भुक्तानी गर्दा देहाय अनुसार ब्याज तथा जरिवाना लाग्नेछ :
- क) एक वर्षको बक्यौतामा लाग्ने करको १५ पन्ध्र प्रतिशत ब्याज र थप पाँच प्रतिशतले हुन आउने रकम जरिवाना ।

ख) एक वर्षभन्दा बढीको बक्यौतामा प्रतिवर्ष लाग्ने करको १५ (पन्ध्र) प्रतिशत ब्याज र थप दश प्रतिशतले हुन आउने रकम जरीवाना ।

(ग) पाँच वर्षभन्दा बढी समयको व्यवसाय कर नतिर्ने व्यवसायीलाई एक पटक सुचना दिदा पनि वेवास्ता गरी कानूनको बर्खिलाप गर्ने व्यवसायीलाई कार्यालयले उपलब्ध गराउँदै आएको आकस्मिक बाहेकका अन्य सेवा र सुविधा रोक्का राख्न सक्नेछ ।

(४) कर/राजस्व प्रसाशन शाखाबाट व्यवसाय कर समेतको कर चुक्ता भएको प्रमाण पेश नगरेसम्म नगरपालिकाबाट प्रदान गरेको सेवा तथा सुविधाहरू उपलब्ध गराइने छैन ।

(५) यो ऐन बमोजिम निर्धारण भएको कर तथा जरिवाना नगरपालिकाको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीले यो ऐन विपरीत हुनेगरी मिनाहा दिएको खण्डमा मिनाहा दिएको रकम मिनाहा दिने पदाधिकारीबाट असुल उपर गरिनेछ साथै कर्मचारीको हकमा विभागिय कारवाही समेत हुनेछ ।

(६) घर जग्गा बहाल कर, सम्पत्ति कर, भुमि कर, व्यवसाय कर जस्ता कर एकै व्यक्तिबाट असुल गर्नुपर्ने रहेछ भने सबै कर एकिकृत गरी एकै पटक तिर्न सकिने व्यवस्था मिलाइने छ ।

(७) कुनै करदाताले बदनियतपूर्वक लापरवाहीका साथ भुठ्ठा विवरण पेश गरेमा त्यस्ता करदातालाई लाग्ने करको शत प्रतिशत जरिवाना र पन्ध्र प्रतिशत ब्याज असुल गरिने छ ।

(८) व्यवसाय कर तिर्ने उत्कृष्ट तीन जना करदातालाई प्रत्येक वर्ष सम्मान गर्न सकिनेछ ।

१७. काबु बाहिरको परिस्थिति सम्बन्धि व्यवस्था: (१) यस ऐनको दफा ९ को उपदफा (४) को प्रयोजनको लागि देहायको अवस्थालाई काबु बाहिरको परिस्थिति मानिनेछ:

(क) कर बुझाउनु पर्ने व्यक्तिको मृत्यु भएमा वा बहुलाएमा, मगज विग्रिएको वा बेपत्ता भएमा त्यस्तो मितिले पैतीस दिनभित्र निजको हकवाला वा संरक्षकले निवेदन गरेमा त्यस्तो निवेदन प्राप्त भएको मितिले तिस दिन सम्म,

(ख) आगलागी, भुकम्प, बाढी, पहिरो वा अन्य त्यस्तै कारणबाट काबु बाहिरको परिस्थिति सृजना भई कार्यालयमा आउन नसकेको अवस्थामा सो विपत्ति परेको मितिले पैतीस दिनसम्म,

(ग) काबु बाहिरको परिस्थिति तथा दैवी प्रकोपका कारण व्यवसायमा ठुलो क्षति नोक्सानी पुग्न गएमा प्रमाणका आधारमा कारण समेत उल्लेख गरी नगर कार्यपालिकाले पुरै वा आंशिक व्यवसाय कर छुट दिन सक्नेछ ।

१८. **दण्ड सजाय छानविन सम्बन्धि व्यवस्था:** (१) यस ऐनको कार्यान्वयनको सिलसिलामा कर राजस्व असुली तथा दाखिलामा हिनामिना तथा कैफियत भएको आशकां भएमा कार्यपालिकाले तीन सदस्यीय छानविन समिति गठन गर्नेछ र सो समितिको प्रतिवेदनका आधारमा सम्बन्धित कर्मचारीलाई यस ऐन अनुसार हुने सजायमा सोहि अनुसार र अन्य सजायहरु संघिय तथा प्रदेश कर्मचारी कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ । तर, सजाय गर्नु पुर्व स्पष्टिकरण तथा सफाइको पर्याप्त मौका दिइनेछ ।

परिच्छेद- ५

कर राजश्व प्रशासन सम्बन्धि व्यवस्था

१९. **राजश्व परामर्श समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** नगरपालिकाको कर राजश्व प्रशासनलाई व्यवस्थित, बैज्ञानिक, करदातामैत्रि बनाउन तथा कर/राजश्व व्यवस्थापन, कार्यान्वयन तथा परिचालन गर्न राजश्व परामर्श समितिको काम,कर्तव्य तथा अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछन्:

(१) आगामी आर्थिक वर्षका लागि आर्थिक वर्ष समाप्त हुने तीस दिन अगावै कर राजश्वको अनुमानित प्रक्षेपण विवरण पेशगर्ने,

(२) कर राजश्व असुली प्रभावकारी बनाउन तथा दायरा वृद्धिगर्न प्रचारात्मक अभियान सञ्चालन गर्ने गराउने,

(३) कर राजश्व सम्बन्धि आवश्यक ऐन, विनियम, निर्देशिका तयारगरी कार्यपालिका समक्ष पेशगर्ने,

(४) प्रत्येक आर्थिक वर्षका लागि आर्थिक ऐनमा समावेश गर्ने कर राजश्वको संशोधित विवरण तयार गरी कार्यपालिका समक्ष पेशगर्ने,

(५) प्रत्येक तीन तीन महिनामा कर राजश्वको प्रगति समिक्षा गरी आगामी कार्ययोजना तथा रणनीति तयारगरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,

(६) कर/राजश्व शाखाको नियमित अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिने तथा कर राजश्व अभिलेख तथा तथ्याङ्क संकलन विधि बैज्ञानिक तथा पारदर्शि बनाउन लगाउने,

(७) कर्मचारीलाई कर राजश्व सम्बन्धि अभिमुखिकरण तालिमको व्यवस्था गर्ने साथै करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गराउने,

(८) करदाताको विवरण अनुसारको कर मूल्यांकन तथा निर्धारण गर्ने ।

(९) कार्यपालिकाले तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने गराउने ।

२०. **करदाताको अधिकार तथा कर्तव्यहरु:** करदातालाई यस ऐन बमोजिम कर वुभाउने सन्दर्भमा देहाय बमोजिमको अधिकार हुनेछ :-

(१) करदाताले यस ऐन बमोजिमको कर्तव्यहरु पालना गर्नु पर्नेछ ।

(२) करदातालाई यस ऐन बमोजिम कर वुभाउने सन्दर्भमा देहाय बमोजिमको अधिकार हुनेछ :

(क) निवेदन दिएको दिन व्यवसाय प्रमाणपत्र पाउने तथा अन्य पाउनुपर्ने प्रमाण कागजात प्राप्तगर्ने अधिकार,

(ख) सम्मानपूर्वक व्यवहारको अधिकार,

(ग) आफुसँग सम्बन्धित कर सम्बन्धी कुराहरुको सुचना प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्त गर्ने अधिकार,

(घ) कर सम्बन्धी कुरामा सफाइको सवुद पेश गर्ने मौका प्राप्त गर्ने अधिकार,

(ङ) कर सम्बन्धी गोपनीय कुराहरु यस ऐनमा उल्लेख भए बाहेक अनतिक्रम्य हुने अधिकार ।

(च) प्रतिरक्षाको लागि कानून व्यवसायी वा लेखापरीक्षक राख्ने गर्ने अधिकार, र

२१. **कर प्रशासन तथा आधिकारिक व्यक्ति:** (१) यस ऐनको कार्यान्वयन र प्रशासन गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा उल्लेखित जिम्मेवारी पूरा गर्ने कार्यलाई सघाउ पुऱ्याउन मातहतमा कर/राजस्व प्रशासन शाखा, वडा कार्यालय स्थापना गर्न र ती कार्यालयहरुको कार्यक्षेत्र तोक्न सक्नेछ । यसरी कार्यक्षेत्र तोकिएका कार्यालयहरु कर/राजस्व प्रशासनकै अङ्गका रूपमा रहेको मानिनेछ ।

(३) कर/राजस्व प्रशासनमा देहाय बमोजिमका अधिकृत तथा अन्य कर्मचारीहरु रहन सक्नेछन :

(क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,

(ख) कर/राजस्व शाखा प्रमुख/कर अधिकृत र

(ग) अन्य कर्मचारीहरु,

(४) नगरपालिकाले दिएको निर्देशनको अधीनमा रही प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले देहाय बमोजिम गर्न सक्नेछ :

- (क) यस ऐन बमोजिम प्राप्त कुनै पनि अधिकारको प्रयोग गर्न,
- (ख) खण्ड (क) बमोजिमको अधिकार मातहतका कुनै अर्को अधिकृतले प्रयोग गर्न पाउने गरी प्रत्यायोजन गर्न,
- (ग) सार्वजनिक परिपत्र जारी गर्न,
- (घ) आवश्यक कागजात पेश गर्न लगाउन
- (ङ) कुनै पुनरावलोकनीय निर्णयलाई स्थगनमा राख्न वा अन्य तवरले प्रभावित गर्न,
- (च) कुनै व्यक्तिले दिएको निवेदनमा उल्लिखित कुराहरूलाई पूर्ण वा आंशिक रूपमा स्वीकार वा अस्वीकार गर्न,
- (छ) कुनै अधिकृतलाई अख्तियारी दिन बाहेक अन्य सबै वा केही अधिकार सेवामा रहेका कुनै अधिकृत कर्मचारीले प्रयोग गर्न पाउने गरी तोक्न ।
- (ज) कार्यपालिकाले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्न,

२२. **कर राजस्व अधिकृतको काम, कर्तव्य तथा अधिकार:** प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको अधीनमा रही कर/राजश्व शाखा प्रमुखको काम, कर्तव्य तथा अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछन्:

- (क) करदाताबाट आवश्यक विवरण माग गरी दर्ता गर्ने,
- (ख) कर परिक्षण तथा अनुसन्धान गर्ने,
- (ग) कर संकलन गर्ने,
- (घ) कर तथा गैरकर राजस्व चुहावट रोक्न आवश्यक कार्य गर्ने ,
- (ङ) करदातामैत्री बनाउन करदाता शिक्षा तथा कर सचेतना सम्बन्धि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- (च) राजस्व प्रक्षेपणका लागि आवश्यक विवरण उपलब्ध गराउने,
- (छ) करदाताको कर सम्बन्धि अभिलेख व्यवस्थित राख्न लगाउने र सोको अनुगमन गर्ने वा गर्न लगाउने,
- (ज) कर सम्बन्धि अभिलेख दुरुस्त राख्ने र राख्न लगाउने,
- (झ) कर राजस्व तोकिएको समयमा सञ्चित कोषमा दाखिला गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
- (ञ) कर राजस्व छली वा चुहावट भएको शंका लागेमा सम्बन्धित करदाताबाट आवश्यक कागजात माग गर्ने, खानतलासी गर्ने र कागजातहरू कब्जामा लिने,

- ट) राजस्व परामर्श समितिलाई आवश्यक विवरण उपलब्ध गराउने तथा राजस्व परमर्श समितिको शिफारिसबाट भएका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- ठ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले दिएका निर्देशनहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
२३. **अन्य कर्मचारीको काम, कर्तव्य तथा अधिकार:** यस ऐन अनुसार कर राजश्व शाखामा कार्यरत अन्य कर्मचारीको काम, कर्तव्य, देहाय बमोजिम हुनेछः
- क) तोकिएको कार्य तथा जिम्मेवारी सम्पादन गर्ने,
- ख) माथिल्ला अधिकृतहरुले दिएको आदेश पालन गर्ने,
- ग) पूर्ण कर्तव्यनिष्ठ रही आफ्नो जिम्मेवारी पुरागर्ने,
- घ) समयको पूर्ण परीपालन गर्दै करदातामैत्री बनी करदातालाई अधिकतम सेवा प्रवाहगर्ने,
- ड) तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने ,
२४. **अदालतलाई भए सरहको अधिकार हुने:** यस ऐन अनुसारको काम कारवाही गर्दा बयान लिने, पक्ष भिकाउने, प्रमाण बुझ्ने, कागजपत्र दाखिला गराउने सम्बन्धमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम अदालतलाई भए सरहको अधिकार हुनेछ ।

परिच्छद ६

विविध

२५. **परामर्शदाता नियुक्त गर्नसक्ने:** व्यवसाय करको व्यवस्थित कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित क्षेत्रमा काम गर्ने व्यक्तिलाई कार्यालयले समय, लागत र कार्यक्षेत्र तोकि छोटो अवधिका लागि परामर्शदाताको रूपमा नियुक्त गरी काम लगाउन सक्नेछ ।
२६. **कागजातको गोप्यता:** (१) व्यवसाय कर प्रयोजनका लागि करदाताबाट प्राप्त कागजात तथा अभिलेख गोप्य राखिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको कागजात तथा अभिलेख नगरपालिकाको प्रयोजन बाहेक अन्य कार्यमा प्रमाण लाग्ने छैन । तर, अदालत वा सरोकारवाला सरकारी निकायबाट सोसम्बन्धी जानकारी माग भई आएमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले कागजात उपलब्ध गराउन सक्नेछन् ।

२७. **विवरण सार्वजनिक गर्नुपर्ने:** कार्यलयले वार्षिक रूपमा असुल भएको व्यवसाय करको सम्बन्धमा भएका क्रियाकलापको समीक्षा सहितको वार्षिक प्रतिवेदन प्रत्येक वर्ष सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

२८. **अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्ने:** (१) यस ऐन बमोजिमका अधिकार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आफु मातहतको कर राजस्व अधिकृतलाई र कर राजस्व अधिकृतले पनि दण्ड सजाय तथा निर्णय गर्ने बाहेकका अन्य अधिकार मातहतका कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अधिकार प्राप्त गर्ने अधिकारीले गरेको काम कारवाही प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गरे सरह मान्य हुनेछ ।

२९. **अभिमुखीकरण तथा करदाता शिक्षा कार्यक्रम:** व्यवसाय कर सम्बन्धी जनचेतना जगाउन तथा नगरपालिका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा सरोकारवालालाई जानकारी गराउन तथा राय सुझाव संकलन गर्न अभिमुखीकरण कार्यक्रम तथा करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

३०. **नियम तथा निर्देशिका बनाउने अधिकार:** यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न नगरकार्यपालिकाले आवश्यक नियमहरू तथा निर्देशिका बनाई जारी गर्ने सक्नेछ ।

३१. **प्रहरीले सहयोग गर्नु पर्ने:** यस ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमको कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा कार्यलयले सहयोग मागेमा कानुन बमोजिम मागेको सहयोग गर्नु प्रहरीको कर्तव्य हुनेछ।

३२. **कर चुक्ताको प्रमाणपत्र:** (१) कुनै व्यक्तिले कुनै निश्चित मितिसम्मको ऐन बमोजिम तिर्नु पर्ने सम्पूर्ण कर तिरी सकेको प्रमाणपत्र माग गर्न कार्यलयमा निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम निवेदन प्राप्त भएमा निवेदकको कर गणना गणितिय हिसावले ठिक भए नभएको जाँच गरी र कर विवरण बमोजिम तिर्नुपर्ने कर, शुल्क, व्याज, जरीवाना दाखिला गर्न बाँकि भए सो रकम दाखिला गराई कर तिरेको प्रमाणका आधारमा कर अधिकृतले तोकिएको ढाँचामा कर चुक्ताको प्रमाणपत्र दिनुपर्नेछ ।

३३. **सरकारी गोप्यता:** (१) नगरका कुनै पनि अधिकृत तथा अन्य कर्मचारीले यस ऐन बमोजिम आफ्नो कतव्य पालनका सिलसिलामा आफ्नो कब्जामा वा जानकारीमा आएका सबै कागजात तथा जानकारी गोप्य राख्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले कुनै अधिकृतलाई उपदफा (१) बमोजिमको कागजात वा जानकारी दिन आदेश दिएमा सम्बन्धित व्यक्तिलाई प्रमाण कागजात उपलब्ध गराउनुपर्ने छ ।

३४. **प्रशासकीय पुनरावलोकन र पुनरावेदन:** (१) नगरपालिकाले निर्धारण गरेको व्यवसाय कर र सो सँग सम्बन्धित शुल्क, महसुल, दण्ड, जरिवाना रकममा चित्त नबुझेमा करदाताले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पुनरावलोकनका लागि प्राप्त निवेदन उपर ३५ दिन भित्र छानविन गरी प्रस्ताव तयार गरी राजश्व परामर्श समिति समक्ष पेश गर्न प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले कर अधिकृतलाई आदेश दिनेछ र पुनरावलोकन सम्बन्धमा राजश्व परामर्श समितिको सिफारिशमा कार्यपालिकाले आवश्यक निर्णय गर्नेछ।

(३) करदातालाई यस दफा बमोजिम गरेको निर्णयमा चित्त नबुझेमा निजले सम्बन्धित अदातलमा कानुनी उपचारका लागि निवेदन दिन सक्नेछ ।

३५. **कार्यविधि, खाता तथा फाराम:** व्यवसाय करको प्रयोजनका लागि कार्यलयले आवश्यकता अनुसार नियम, कार्यविधि, खाता तथा फारामहरू स्वीकृत गरी लागु गर्न सक्नेछ ।

३६. **अनुसूचिमा हेरफेर र संशोधन :** यो ऐनका अनुसूचिहरूमा कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार हेरफेर तथा संशोधन गरि लागु गर्न सक्ने छ । यस्तो हेरफेर वा संशोधनको विवरण नगरसभा समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

३७. **बाधा अडचन फुकाउ:** यो ऐनको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अडकाउ परेमा वा कुनै विषयमा नीतिगत निर्णय गर्न आवश्यक भएमा वा बाधा अडचन फुकाउनु पर्ने भएमा राजश्व परामर्श समितिको सिफारीसमा कार्यपालिकाले आवश्यक निर्णय गर्न सक्नेछ ।
३८. **प्रचलित कानून बमोजिम हुने:** यस ऐनमा व्यवस्था गरिएका विषयहरु यसै बमोजिम र नगरिएका विषयहरु प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ । संविधान, संघीय तथा प्रदेश कानूनसँग बभिएको हदसम्म निस्कृय भई सोहि अनुसार हुनेछ ।
३९. **व्यवसाय कर सम्बन्धि व्यवस्था यसै ऐन बमोजिम हुने:** प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सालबसाली लागुहुने आर्थिक ऐनले यस ऐनमा संशोधन गरी कर लगाउने,बढाउने, घटाउने, छुट दिने वा मिनाहा दिने सम्बन्धि व्यवस्था गरेकोमा बाहेक अन्य कुनैपनि ऐनले यस ऐनका व्यवस्थालाई परिवर्तन गर्न सक्ने छैन ।
४०. **नियम बनाउने अधिकार:** नगरपालिकाले यस ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक नियम तथा कार्यविधि बनाउन सक्नेछ ।
४१. **बचाउ:** यो ऐन प्रारम्भ हुनु भन्दा अगाडि व्यवसाय कर सम्बन्धमा भए गरेका कार्यहरु यसै ऐन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ । यस ऐनमा अन्यत्र जेसुकै व्यवस्था भएतापनि यो ऐन प्रारम्भ हुनुभन्दा पहिले असुल भएको व्यवसाय कर यसै ऐन अनुसार असुल भएको मानिने छ ।

अनुसूची - १
दफा ३ को उपदफा १ सँग सम्बन्धित

मिति:-

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू
कर्जन्हा नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
कर्जन्हा, सिराहा

विषय:-व्यवसाय दर्ता गरीपाउँ ।

महोदय,

सेवामा यो निवेदन छ कि मेरो / हाम्रो देहायको विवरण अनुसारको व्यवसाय दर्ता गरी व्यवसाय प्रमाणपत्र उपलब्ध गराई पाउँ भनी यो निवेदन पेश गर्दछु / छौं ।

१. फर्मको नाम:-

२. ठेगाना:-

३. व्यवसायको किसिम:-

४. मुख्य गरिने कामहरु:-

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

व्यवसाय रहेको घरधनीको विवरण

घरधनीको नाम:-

व्यवसायले ओगटेको घरको क्षेत्र वा कोठा:-

मासिक भाडा दर:-

५. लगानी पुँजी:-

६. प्रोपाइटर, साभेदारको नाम ठेगाना:-

(क)

(ख)

(ग)

७. व्यवसाय संचालन गरेको मिति:

८. यस अघि व्यवसाय प्रमाणपत्र लिएको नलिएको भए

यस अघि कुनै नामले व्यवसाय गरेको भए व्यवसायको नाम:-

९. व्यवसाय प्रमाणपत्र लिएको नलिएको

१०. अन्य केहि खुलाउनु पर्ने भए :-

संलग्न कागजात हरु

१. उद्योग व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी:-

२. नागरीकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी:-

३. पासपोर्टसाइजको फोटो २ प्रति

निवेदक

फर्मको नाम :

प्रोपाइटरको नाम::

अनुसूची-२
दफा ३ को उपदफा ४ सँग सम्बन्धित

फोटो

कर्जन्हा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
..... नं. वडा कार्यालय
मधेश प्रदेश, नेपाल
व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्र

सि.नं.

कर संकेत नं. :

मिति:

फर्मको

नाम

.....

ठेगाना :

व्यवसायको

किसिम:

.....

प्रोप्राइटरको

नाम:

..... ठेगाना:

.....

बुबाको नाम: ठेगाना:

घरधनीको

नाम:

..... ठेगाना:

.....

लगानी पुँजी: मोबाइल नं. फोन नं. :

.....

सुरु

संचालन

मिति:

.....

.....
फाँटवाला

.....
प्रमाणित गर्ने

सि.नं.	व्यवसायको किसिम	नविकरण	नविकरण	नविकरण गर्ने	आ. व.
--------	-----------------	--------	--------	--------------	-------

		दस्तुर	मिति	अधिकारीको सही	

अनुसूची -३
दफा ३ को उपदफा ८ सँग सम्बन्धित
कर्जन्हा नगरपालिका
कर्जन्हा, सिराहा
मधेश प्रदेश
स्थानीय भवन निर्माण व्यवसायी सूचीकरण प्रमाण-पत्र

तपाईं..... को नाति..... को छोरा जिल्ला
नगरपालिका..... वडा नं बस्नेको नागरिकता प्रमाण-पत्र नं.
जिल्ला प्रशासन कार्यालय..... मिति.....मा भएको श्री
..... मिति देखि भवन निर्माण व्यवसायमा संलग्न हुँदै
आउनु भएकोमा यस नगरपालिका/भुकम्प प्रविधि समाज नेपाल/नेपाल सरकार सहरी
विकास तथा भवन निर्माण विभागबाट सञ्चालन भएको मिति देखि
.....सम्मको दिने तालिम प्राप्त गर्नु भएकोले नगरपालिकाको..... औ
नगर परिषद्को निर्णय बमोजिम..... वर्गको स्थानीय भवन निर्माण व्यवसायीको रूपमा यस
नगरपालिकामा सुचिकरण गरी यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएकोछ ।

.....
तयार गर्ने
कर शाखा अधिकृत

.....
जाँच गर्ने
घर नक्सा शाखा
प्रशासकिय अधिकृत

.....
प्रदान गर्ने
प्रमुख

प्रमाण पत्र पाउनेले पालना गर्नुपर्ने नियमहरू

१. नगरपालिकाको निर्णय अनुसार नगरपालिकामा तिर्नुपर्ने वार्षिक व्यवसाय कर प्रत्येक वर्ष असोज मसान्त भित्र तिरी रसिदलिई यो प्रमाणपत्र नविकरण गराउनु पर्नेछ । सो पश्चात नविकरण गर्नुपर्दा तोकिए बमोजिमको जरिवाना समेत लाग्नेछ ।
२. नगरपालिकाको निर्णय अनुसार तोकिएको कर तिरी प्रमाण पत्र नविकरण गराएमा नियम अनुसार हुनेछ ।
३. दोस्रो चरणको इजाजत माग गर्दाको बखत यो प्रमाण पत्र फोटोकपी अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
४. निर्णय व्यवसायीले भवन निर्माण गर्दा नगरपालिकाको भवन निर्माण मापदण्ड पूर्ण रूपमा पालन गर्नुपर्नेछ ।

५. घरधनीसँग समन्वय गरी भुकम्प प्रतिरोधी निर्माण कार्य गर्नु पर्ने दायित्व भवन निर्माण व्यवसायीको हुनेछ ।

६. घरधनी दोस्रो चरणको निर्णय इजाजत माग गर्दा सम्बन्धीत निर्णय व्यवसायीले आफुले निर्माण गरेको घरको तोकिएको ढाँचामा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

७. नगरपालिकाको प्राविधिक निरीक्षण तथा जाँचको व्यवस्था गरेको अवस्थामा निर्णय व्यवसायीले तोकिएको समयमा प्राविधिक जाँच गराउन घरधनीलाई लगाउनु पर्नेछ ।

८. नगरपालिकाले निर्माण सम्बन्धमा माग गरेको विवरण पेश गर्नु निर्णय व्यवसायीको कर्तव्य हुनेछ ।

९. नविकरण गर्न स्थानीय भवन निर्माण व्यवसायीले संघको सिफारिस सहित निवेदन दिनु पर्नेछ ।

सि.नं.	नविकरण मिति	व्यवसायिकको किसिम	नगरसभाको निर्णय अनुसार लाग्ने वार्षिक व्यवसाय कर रु	घर निर्माण गर्दा बुझाएको रकम रु	नविकरण गर्ने अधिकारीको सही	आ. व.

अनुसूची - ४

दफा ८ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित

व्यवसाय करको दर

व्यवसाय कोड नं.	व्यवसायको नाम	स्वरोजगारमुलक	सान व्यवसाय	साना मभौला व्यवसाय	ठुला मभौला व्यवसाय	ठुला उद्योग तथा व्यवसाय

प्रमाणिकरण मिति : २०८०।३।२४

आज्ञाले

बुद्धिमान दनुवार
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत